

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 3059/05
24.05.2006. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Стојана Јокића, председника већа, Звездане Лутовац, Николе Станојевића, Михаила Рулића и Предрага Трифуновића, чланова већа, у парници тужиоца АА, чији је пуномоћник адвокат АБ., против тужене Републике Србије - МУП Србије - СУП Нови Сад, коју заступа Републички јавни правобранилац из Београда, ради повраћаја покретних ствари и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Окружног суда у Новом Саду Гж.бр. 2967/2005 од 22.09.2005. године, у седници већа одржаној дана 24.05.2006. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УСВАЈА СЕ ревизија тужене, УКИДАЈУ СЕ пресуда Окружног суда у Новом Саду Гж.бр. 2967/2005 од 22.09.2005. године и пресуда Општинског суда у Новом Саду П. број 6235/2002 од 3.11.2004. године у односу на одлуку о евентуалном тужбеном захтеву тужиоца и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Правоснажном пресудом Окружног суда у Новом Саду Гж.бр. 2967/2005 од 22.09.2005. године одбијене су жалбе и потврђена пресуда Општинског суда у Новом Саду П. број 6235/2002 од 3.11.2004. године. Ставом првим изреке првостепене пресуде одбијен је предлог тужене за прекид поступка у овој правној ствари. Ставом другим изреке исте пресуде одбијен је као неоснован примарни тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена обавезе да му преда у посед следеће покретне ствари: једну машину за аутоматску обраду дрвета неутврђене марке са 6 електро мотора - глава у исправном и функционалном стању за производњу паркета и бродског пода процењене тржишне вредности од 1.584.000,00 динара, један индустријски вишелистни циркулар неутврђене марке у исправном и функционалном стању, процењене тржишне вредности од 1.039.500,00 динара, једну машину за оштрење алата домаће производње неутврђене марке, радни сто димензија 1 x 1,5 м у исправном и функционалном стању процењене тржишне вредности од 178.200,00 динара, једну машину за фрезовање стране производње великог капацитета, радни сто 80 x 80 цм. у исправном и функционалном стању процењене тржишне вредности од 247.500,00 динара, једну комбиновану машину за обраду и бушење дрвета стране производње вишенаменску у исправном и функционалном стању процењене тржишне вредности од 336.600,00 динара, делове за сунцобран: метално постоље промера 550 мм од челичног лима дебљине 1 мм, дрвени стуб - носач пречника 55 мм од боровине лакиран, дашчице за отварање -жице од укупно 24 комада, глава - држач израђен од дрвета украсни део лакиран, око 1.000 комада процењене тржишне вредности од 4.680.000,00 динара, 4 бурета лака за дрво запремине 200 литара процењене тржишне вредности од 137.860,00 динара, 8 комада бутан боца производње "Лифам" Стара Пазова запремине 10 кг. процењене тржишне вредности од 4.960,00 динара, један циркулар за дрво ручне израде димензија радног стола 80 x 80 цм. погонски електрометал мотор 2 кв. за грубо сучење фосни, коришћен, процењене тржишне вредности од 71.500,00 динара, индустријску шиваћу машину марке "ПФА" 10 комада са радним столом процењене тржишне вредности од 536.250,00 динара, једну бушилицу за дрво занатске израде, стона, приручна и коришћена процењене тржишне вредности од 17.875,00 динара, ваздушни компресор са две главе марке "Трудбеник" Добој модел Е 4 НЛ 2010 равног притиска 10 бара капацитета 10 м³/ха боца 140 литара у функционалном стању процењене тржишне вредности од 45.700,00 динара, стубру бушилицу вертикалну марке "Далам строј" за бургије до 12 мм ЕМ 1,5 кв. процењене тржишне вредности од 281.250,00 динара, универзални струк за метал марке "Потисје" тип ПА 30 дужине 1.500 мм стандардно опремљен, процењене тржишне вредности од 625.000,00 динара, електрични апарат за заваривање снаге 160/210 АХА непознате марке, процењене тржишне вредности од 10.775,00 динара, један алат за израду металног постоља сунцобрана процењене тржишне вредности од 178.750,00 динара, ситан материјал - вици и шарке, додатна опрема - прибор уз машине и лепљива трака за инсекте, стандардна и упакована у картонску амбалажу 20.000 комада, процењене тржишне вредности од 648.000,00 динара; односно укупно 10.623.720,00 динара, као и захтев за накнадом трошкова спора са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, у року од 15 дана од правоснажности пресуде. Ставом трећим изреке усвојен је евентуални тужбени захтев и тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде штете због несавесног рада државног органа исплати износ од 10.623.720,00 динара са законском затезном каматом почев од 15.06.2004. године до исплате, као и износ од 560.150,00 динара на име накнаде трошкова парничног поступка, са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Против наведене другостепене пресуде, тужена је изјавила благовремену и дозвољену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију, предлажући да се она одбије и захтевајући накнаду трошкова

ревизијског поступка.

Испитујући правилност побијане другостепене пресуде у смислу члана 386. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужене основана са више разлога. Стога што образложење другостепене пресуде не садржи разлоге о неким одлучним чињеницама, док су пак дати разлози о другим одлучним чињеницама нејасни и противречни стању у списима, чиме је другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из новелираног члана 354. став 2. тачка 14. ЗПП. Тим истим битним повредама захваћена је и првостепена пресуда. Оне су резултирале погрешној примени материјалног права, због чега је релевантно чињенично стање остало непотпуно утврђено.

У поступку је утврђено да су од тужиоца, из његовог складишта у Новом Саду дана 10.11.1993. године овлашћена службена лица СУП-а Нови Сад одузела више покретних ствари у виду различитих машина, алата и материјала, таксативно назначених у потврди о привремено одузетим предметима која му је тим поводом издата и које представљају део његовог тужбеног захтева. Преостали део су сличне ствари одузете по потврди о привремено одузетим предметима дана 6.11.1993. године од ББ из његовог складишта у ВВ, за које су нижестепени судови закључили да су такође тужиочево власништво. Све те предметне ствари привремено одузете по наведене две потврде, СУП Нови Сад је дана 22.11.1993. године вратио ГГ. Од кога их је нешто пре тога као наплату неког (наводног) дуга узео ДД, окривљен за кривично дело отмице брата ГГ (заједно са још једним лицем) за које је ослобођен правоснажном пресудом Општинског суда у Новом Саду К. број 1465/94 од 14.06.1995. године. Управо том ДД је прослеђиван новац од цене коју је тужилац, иначе власник Предузећа "ЂЂ" исплатио за куповину покретних ствари ЕЕ, на основу са њим постигнутог договора. Тужилац није добио и пратећу документацију за робу коју је купио. Против њих двојице, тужиоца и ЕЕ је СУП Нови Сад поднео кривичну пријаву због основане сумње да су починили кривично дело прикривања, али је против овде тужиоца та кривична пријава одбачена решењем ОЈТ у Новом Саду Кт. 2852/93 од 10.02.1988. године. Налазом и мишљењем судског вештака утврђена је висина новчане противвредности предметних покретних ствари у износу од укупно 10.623.720,00 динара. Према разлозима образложења побијане пресуде, другостепени суд је полазећи од утврђеног чињеничног стања и неспорне чињенице да предметне ствари одузете по наведеним потврдама о привремено одузетим предметима, нису враћене тужиоцу, а у контексту тога да тужилац тим поводом (нити неким другим) није оглашен кривим за извршење неког кривичног дела; извео материјално-правни закључак о правилном становишту првостепеног суда о основаности тужиочевог евентуалног тужбеног захтева за траженом накнадом штете од тужене, у смислу члана 172. Закона о облигационим односима, у висини новчане противвредности предметних ствари.

Са правног аспекта Врховног суда изложени материјално-правни закључак нижестепених судова се за сада не може прихватити. Пре свега због неразјашњене активне легитимације тужиоца која је материјално-правне природе и означава субјективни однос тужиоца према праву за чију заштиту је покренуо поступак. Заправо, у поступку није несумљиво расправљено овлашћење тужиоца да захтева исплату накнаде за одузете покретне ствари. Обзиром да није јасно како су нижестепени судови извели правни закључак да је тужилац био власник свих предметних ствари, нарочито оних одузетих из приватног складишта ББ. Због тога што су по подацима из списка, по потврди о привремено одузетим стварима од 6.11.1993. године, те ствари одузете као власништво ЖЖ. Затим, према разлозима образложења другостепене пресуде, тужилац је власник Предузећа "ЂЂ" који се у просторијама тог предузећа са ЕЕ договорио о куповини предметних ствари, за цену коју је ЕЕ прослеђивао ДД. Следом чега се основано намеће питање: ко су били уговорачи наведеног усменог уговора о купопродаји, односно ко је био продавац предметних ствари: да ли је то био њихов власник или невласник; а ко је био купац; тужилац као физичко лице или његово предузеће. Те да ли је уговорена купопродајна цена била адекватна вредности продатих ствари или пак значајно нижа; а све у контексту утврђене чињенице да тужилац није добио пратећу документацију за предметне ствари. Стога ће све то првостепени суд у поновном поступку поуздано утврдити. Да би потом, у контексту свих осталих околности конкретног случаја проценио да ли је тај споразум о купопродаји био дозвољени или недозвољени, неважећи правни посао. Те која је то побуда битно утицала на одлуку тужиоца да закључи овај теретни уговор и да ли је то други уговорач знао или морао знати.

На крају, у овом поступку није расправљено питање: да ли у конкретном случају постоји неправилан или незаконит рад органа тужене, да би по том основу тужилац могао захтевати накнаду новчане противвредности одузетих ствари, ако је њихов власник. Наиме, обзиром да су по потврдама о привремено одузетим предметима од 6. и 10.11.1993. године, предметне ствари привремено одузете као предмети који потичу из извршења кривичног дела; то су нижестепени судови били дужни да одговорност тужене за накнаду штете стога процене према одредби члана 172. Закона о облигационим односима и одредбама тада важећег ЗКП, у време привременог одузимања ствари. Што значи са аспекта одредби Закона о кривичном поступку ("Сл. лист СФРЈ", број 4/77 са изменама у броју "Сл. лист СФРЈ", број 14/85) којим је чланом 211. санкционисано када су органи откривања кривичних дела и учинилаца, дужни да привремено одузму ствари које могу бити прибављене кривичним делом или могу послужити као доказ у кривичном поступку. Док је одредбом члана 215. тада важећег ЗКП-а регулисано враћање предмета који су у току кривичног или предкривичног поступка привремено одузети, тако што ће се вратити власнику, односно држаоцу. Следом чега ће првостепени суд у поновном поступку проценити да ли је поступање СУП-а Нови Сад, као органа надлежног за откривање кривичних дела и учинилаца, у конкретној ситуацији било законито или није.

Према томе, првостепени суд ће у поновном поступку ради правилне примене материјалног права

утврдити чињенице на које је указано у овом решењу а које су релевантне за оцену основа одговорности тужене за накнаду штете; па ће донети нову одлуку о тужбеном захтеву, у којој ће дати јасне и аргументоване разлоге на начин прописан чланом 338. став 3. ЗПП.

Како одлука о трошковима спора зависи од исхода одлуке о главној ствари, то је и она укинута у смислу члана 166. став 3. ЗПП.

Са изложених разлога, Врховни суд је на основу чланова 394. став 1. и 395. став 2. раније важећег ЗПП, а у вези члана 491. став 1. важећег ЗПП одлучио као у изреци ове одлуке.

Председник већа-судија

Стојан Јокић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице,

Мирјана Војводић,

љм